

DARE

Depolarisation Activism for
Resilient Europe

DARE to Care: Изградња мира и активно грађанство

Аутор: Тања Раич Тарчуки

Croatian Education and Development
Network for the Evolution of
Communication - HERMES
Croatia

Kreisau-Initiative
Kreisau Initiative e.V.
Germany

Open Communication
Serbia

TRANSFORM
Sweden

Western Balkans
Network
Bosnia-Herzegovina

Co-funded by
the European Union

Овај пројекат је суфинансиран средствима Европске комисије. Ставови и садржај наставних планова су искључива одговорност њихових аутора и не одражавају ставове Европске комисије или организација које спроводе пројекат. Европска комисија није одговорна за било какве последице које произлазе из поновне употребе ове публикације.

DARE to Care: Изградња мира и активно грађанство

О пројекту

Иницијатива 'DARE - Depolarization Activism for Resilient Europe' ('Активизам за деполаризовану и снажну (отпорну) Европу') покренута је са циљем стварања простора за критички приступ учењу и дијалог усмерен на младе и њихов активизам у подручју савремених изазова као што су поларизација, радикализација, ментално здравље и кршења људских права. Образовни материјали ДАРЕ пројекта настоје да ојачају активно грађанство и европске вредности и да промовишу и оснажују гласове младих и њихов грађански ангажман.

За више информација посетите интернет страницу пројекта: www.depolarisation.eu

Теме

- 'DARE to Care' (игра речи, 'Усуди се да бринеш') тема - увид у мотивацију младе особе и њену преданост да волонтира за одређени циљ којим доприноси напретку заједнице;
- Чоколадни нереди, иницијатива за изградњу мира коју је покренула млада особа мотивисана проблематиком поделе у свом граду (Мостар, Босна и Херцеговина)

Контекст

Све већа сложеност савременог друштва чини изузетно важним подстицање критичког мишљења, проактивности и активног грађанства код младих. Активни грађани који се ангажују у раду и изградњи заједнице су кључни предуслов здравих друштава.

Из тог разлога смо снимили кратки интервју који приказује утицај који једна млада особа и њен мали гест могу имати у непосредној заједници, спонтано ширећи позитивну поруку мира широм Европе. Овај случај се бави темом активности намењених изградњи мира у подељеној заједници (град Мостар). Сврха ове лекције је да инспирише свакога да се ангажује у својој околини и позитивно утиче на заједницу у најширем могућем смислу.

Циљеви

- подизање свести о сложености послератног наслеђа (студија случаја: Мостар);
- инспирисање и оснаживање малих грађанских акција и активног грађанства;
- промовисање нужности изградње заједнице у савременим друштвима.

Исходи учења

Након часа ученици ће моћи да:

- објасне важност иницијативе "Чоколадни нереди" у Мостару;
- размисле о улози и моћи појединца унутар заједнице;
- анализирају и наведу које све врсте акција за изградњу заједнице и мира могу да се покрену у сличним ситуацијама (послератних и међунационалних) подела.

Материјал и опрема

лаптоп
 пројектор
 звучници
 интернет/Wi-Fi
 флипчарт блок са папирима и маркери за групни рад

Трајање

---

45 минута (један школски час)

Преглед активности на часу

Увод (10 минута)

На почетку часа наставник укратко уводи ученике у позадину теме обрађене у видео интервјуу ДАРЕ то Царе: од завршетка рата 1995. године, град Мостар (у Босни и Херцеговини) функционисао је кроз формалну и неформалну поделу (на источни/бошњачки/муслимански и западни/хрватски/католички део). Предратна етничка разноликост и складан суживот Мостара разбијени су кроз два рата у раздобљу од 1992. до 1995. године. Иако је од тада дошло до значајног напретка у поправљању односа и заједничком кретању према оптимистичној будућности, Мостар често исплива на насловним странама међународних медија кад год се одигра фудбалска утакмица која изазове туче навијача из супротстављених страна града.

Гледање кратког видео записа Dare to Care: Чоколадни нереди (5 минута)

Прикажите видео запис ученицима: <https://depolarisation.eu/sr/dtc-s/>

Расправа о видео запису (15 минута)

Корисна питања за истраживање, разматрање и даље размишљање:

- Шта је био проблем у граду у којем Иван живи?
- Који је био Иванов мотив за покретање и организовање иницијативе Чоколадни нереди?
- Шта је био уједињујући фактор који је повезао људе из два (подељена) дела града?
- Шта мислите, како је Иван успео да привуче толико различитих (младих) људи да се придруже његовој иницијативи? Шта је у њој било толико привлачно?
- Да ли можете да наведете сличан пример подељене групе људи која се заједно окупила у било којој врсти активности чији је циљ био изградња мира?

"Херој акције изградње заједнице" - групни рад (15 минута)

Насумично распоредите ученике у пет група (оптимално је по 4 ученика, или по потреби). Свака група треба да има један лист папира из флипчарт блока и маркере за припрему презентације.

"Херој акције изградње заједнице" - наставак групног рада

Представите задатак: Свака група мора да осмисли једну акцију или иницијативу која ће зближити заједницу. Ученици могу сами да осмисле пример две одвојене групе или, алтернативно, да представе идеју о могућој иницијативи за изградњу заједнице или мира коју би спровели да живе у подељеном граду попут Мостара.

Дајте групама по 5 минута да расправе своје идеје и осмисле решење како би се они носили са проблемом подела у групи/заједници.

Групе презентују своје резултате (2 минута по групи). Након сваке презентације добродошла су питања, сугестије и повратне информације.

Наставник завршава час тако што позива ученике да размисле о моћи појединца да утиче и формира окружење и заједницу у којој живи.

Извори

- Пројекат DARE, наставни планови, додатни материјали и видео записи који се налазе на интернет страници пројекта : www.depolarisation.eu ili www.resilienteurope.eu

Адаптација активности за наставу на даљину

Будући да се ослања на размишљање и расправу ученика, овај наставни план без проблема може да се изведе у онлајн окружењу. Групна активност може да се спроведе у собама за појединачне састанке, а завршетак часа кроз пленарну расправу целог разреда.

Оцењивање и евалуација

Ученици могу да добију задатак да истраже и идентификују конкретне примере изградње заједнице или грађанског ангажмана мањих размера у својој околини и интервјуишу организатора(е) или иницијаторе ових акција, наводећи све начине на које та одређена активност утиче (или је утицала) на заједницу.

Идеје за домаћи задатак

---

1. идеја за домаћи задатак: погледајте задатак за оцењивање изнад јер може да буде дат ученицима и као домаћи задатак.
2. идеја за домаћи задатак: Осмислите једну акцију (нпр. насумичан чин доброте) коју можете да спроведете следеће недеље како бисте помогли некоме у заједници или направили позитивну промену у вашем окружењу. Спроведите акцију и опишите ваше искуство.